

عربی یازدهم انسانی

الدُّرُسُ الرَّابِعُ

﴿الرَّحْمَنُ * عَلَّمَ الْقُرْآنَ * خَلَقَ الْإِنْسَانَ *

عَلَّمَهُ الْبَيَانَ﴾ الرَّحْمَنُ: ١ تا ٤

خدای بخشاینده، قرآن را آموزش داد، انسان را آفرید، سخن گفتن را به او آموخت.

تهیه و تدوین

مهندس حسین خلیلی

مُفْرَدَاتٍ : واژگان مِسْكٌ : مُشْكٌ نَطَقَ : بر زبان آورد (مضارع: يَنْطِقُ) نَقَلَ : منتقل کرد (مضارع: يَنْقُلُ) وَفَقَّأَ لِهـ : بر اساس يَضُمُّ : در برمی گیرد (ماضی: ضَمَّ)	تَغَيَّرَ : دگرگون شد (مضارع: يَتَغَيَّرُ) دَخِيلٌ : وارد شده دِيْبَاجٌ : ابریشم شَارَكَ : شرکت کرد (مضارع: يُشَارِكُ) مُعَرَّبٌ : عربی شده	إِزْدَادٌ : افزایش یافت (مضارع: يَزْدَادُ) إِشْتَدَّ : شدت گرفت (مضارع: يَشْتَدُّ) إِشْتَقَّ : برگرفت (مضارع: يَشْتَقُّ) إِنْضِمَامٌ : پیوستن (انضَمَّ، يَنْضُمُ) يَبَيِّنُ : آشکار کرد (مضارع: يُبَيِّنُ)
--	---	--

أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ مُسْتَعِينًا بِالنِّصِّ.

- ۱- لِمَاذَا إِزْدَادَتِ الْمُفْرَدَاتُ الْعَرَبِيَّةُ فِي اللُّغَةِ الْفَارِسِيَّةِ بَعْدَ ظُهُورِ الْإِسْلَامِ؟
إِزْدَادَاتِ الْمُفْرَدَاتِ الْعَرَبِيَّةِ فِي اللُّغَةِ الْفَارِسِيَّةِ بِسَبَبِ الْعَامِلِ الدِّينِيِّ
- ۲- بَعْدَ أَيِّ حَادِثٍ تَارِيخِيٍّ اشْتَدَّ نَقْلُ الْكَلِمَاتِ الْفَارِسِيَّةِ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ؟
بَعْدَ انضمامِ إِيْرَانِ إِلَى الدَّوْلَةِ الْإِسْلَامِيَّةِ إِشْتَدَّ نَقْلُ الْكَلِمَاتِ الْفَارِسِيَّةِ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ
- ۳- مَنْ هُوَ مُؤَلِّفُ «مُعْجَمِ الْمُعْرَبَاتِ الْفَارِسِيَّةِ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ»؟

الدكتور التونجي

- ۴- مَتَى دَخَلَتِ الْمُفْرَدَاتُ الْفَارِسِيَّةُ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ؟
مِنْذُ عَصْرِ الْجَاهِلِيِّ
- ۵- بِأَيِّ سَبَبٍ نُقِلَتِ الْمُفْرَدَاتُ الْفَارِسِيَّةُ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ؟
بِسَبَبِ التَّجَارَةِ وَدُخُولِ الْإِيْرَانِيِّينَ فِي الْعِرَاقِ وَالْيَمَنِ
- ۶- أَيُّ شَيْءٍ يَجْعَلُ اللُّغَةَ غَنِيَّةً فِي الْأُسْلُوبِ وَ الْبَيَانِ؟
تَبَادُلُ الْمُفْرَدَاتِ بَيْنَ اللُّغَاتِ

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

■ اسم خاص (یعنی نام مخصوص کسی یا جایی) در زبان عربی «اسم عَلَم» نامیده می‌شود و معرفه به شمار می‌رود؛ مانند: هاشم، مریم، بغداد، بیروت و ...
اسم عَلَم، مانند: عَبَّاسٌ، كَاطِمٌ و حُسَيْنٌ تنوین دارد، ولی نکره نیست؛ بلکه معرفه است.

■ سال گذشته با مبتدا و خبر آشنا شدید. گاهی خبر تنوین دارد؛ مثال:
الْعِلْمُ كَنْزٌ. دانش گنج است. فَرَيْقُنَا فَائِزٌ. تیم ما برنده است.
در دو مثال بالا كَنْزٌ و فَائِزٌ تنوین دارند؛ اما نیازی به نکره معنا کردن نیست.

اخْتَبِرْ نَفْسَكَ: تَرَجِمَ مَا يَلِي حَسَبَ قَوَاعِدِ الْمَعْرِفَةِ وَ التَّكْرِرَةِ.

۱ ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نَوْءِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ﴾ التَّوْر: ۳۵

خداوند نور آسمانها و زمین است، نور او به مانند چراغدانی است که در آن چراغی است، آن چراغ در شیشه ای است، آن شیشه مانند ستاره ای درخشان است

۲ ﴿... أَرْسَلْنَا إِلَى فِرْعَوْنَ رَسُولًا فَعَصَى فِرْعَوْنَ الرَّسُولَ...﴾ الْمُرَّمَل: ۱۵ و ۱۶

به سوی فرعون فرستاده ای فرستادیم، فرعون بر آن رسول شورید

۳ عَالِمٌ يُنْتَفَعُ بِعِلْمِهِ، خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ عَابِدٍ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

عالمی که از علمش سود حاصل شود، بهتر از هزار عبادت کننده است

تَرْجَمَةُ الْفِعْلِ الْمُضَارِعِ (۱)

■ حروف «أَنْ» که «کَی، لَ، لَکَی، حَتَّى» تا، برای اینکه» بر سر فعل مضارع می آیند و در معنای آن تغییر ایجاد می کنند؛ فعل هایی که دارای این حروف اند، در فارسی «مضارع التزامی» ترجمه می شوند؛ مثال:

يَحْكُمُ: داوری می کند	حَتَّى يَحْكُمَ: تا داوری کند
يُحَاوِلُونَ: تلاش می کنند	أَنْ يُحَاوِلُوا: که تلاش کنند
تَفْرَحُونَ: شاد می شوید	لَکَی تَفْرَحُوا: تا شاد شوید
يَجْعَلُ: قرار می دهد	لَيَجْعَلَ: تا قرار بدهد
يَذْهَبُونَ: می روند	کَی يَذْهَبُونَ: تا بروند

■ فعل مضارع دارای «لَنْ» معادل «آینده منفی» در زبان فارسی است؛ مثال:

تَتَالَوْنَ: دست می یابید لَنْ تَتَالُوا: دست نخواهید یافت

این حروف در انتهای فعل مضارع تغییراتی را ایجاد می کنند. (به جز در ساخت هایی مانند يَفْعَلْنَ و تَفْعَلْنَ)^۱

اخْتَبِرْ نَفْسَكَ: تَرْجِمِ الْآيَتَيْنِ وَ الْحَدِيثَ حَسَبَ قَوَاعِدِ الدَّرْسِ، ثُمَّ عَيِّنِ الْأَفْعَالَ الْمُضَارِعَةَ.

۱ ﴿وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ﴾ الْبَقَرَةَ: ۲۱۶

بسا از چیزی بدتان بیاید و آن برای شما خوب باشد، و بسا چیزی را دوست داشته باشید و آن برای شما بد باشد

۲ ﴿... أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمْ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا حُلَّةٌ...﴾ الْبَقَرَةَ: ۲۵۴

از آنچه به شما روزی دادیم انفاق کنید قبل از آنکه روزی برسید که در آن نه خرید و فروشی باشد و نه

دوستی ای
۳ مِنْ أَخْلَاقِ الْجَاهِلِ الْإِجَابَةُ قَبْلَ أَنْ يَسْمَعَ وَالْمُعَارَضَةُ قَبْلَ أَنْ يَفْهَمَ وَالْحُكْمُ بِمَا لَا يَعْلَمُ.

الإمام الصادق عليه السلام

از اخلاق نادان قبول کردن پیش از آن که گوش بدهد و مخالفت پیش از آنکه بفهمد و حکم کردن در چیزی که نمیداند، است

۱- آشنایی با این تغییرات، از اهداف آموزشی کتاب درسی نیست. ۲- رَزَقَ: روزی داد

۳- حُلَّةٌ: دوستی ۴- مُعَارَضَةٌ: مخالفت

التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ: عَيِّنِ الْجُمْلَةَ الصَّحِيحَةَ وَ غَيْرِ الصَّحِيحَةَ حَسَبَ الْحَقِيقَةِ. ✓ ✕

- ١- الْمِسْكُ عِطْرٌ يَتَّخَذُ مِنْ نَوْعٍ مِنَ الْغِزْلَانِ. ✓
- ٢- الْأَشْرَشْفُ قِطْعَةٌ فُماشٍ تَوْضَعُ عَلَى السَّرِيرِ. ✓
- ٣- الْعَرَبُ يَنْطِقُونَ الْكَلِمَاتِ الدَّخِيلَةَ طَبَقَ أَصْلِهَا. ✕
- ٤- فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ مِائَاتُ الْكَلِمَاتِ الْمُعَرَّبَةِ ذَاتُ الْأُصُولِ الْفَارِسِيَّةِ. ✓
- ٥- أَلَفُ الدُّكْتُورِ التُّونِجِيِّ كِتَابًا يَضُمُّ الْكَلِمَاتِ التُّرْكِيَّةَ الْمُعَرَّبَةَ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ. ✕

التَّمْرِينُ الثَّانِي: عَيِّنِ الْعِبَارَةَ الْفَارِسِيَّةَ الْمُنَاسِبَةَ لِلْعِبَارَةِ الْعَرَبِيَّةِ.

- ١ تجرِي الرِّياحُ بِما لا تَشْتَهِي السُّفُنُ. هر چه پیش آید خوش آید. ٦
- ٢ أَلْبَعِيدُ عَنِ الْعَيْنِ بَعِيدٌ عَنِ الْقَلْبِ. کم گوی و گزیده گوی چون دُرّ. ٤
- ٣ أَكَلْتُمْ تَمْرِي وَ عَصَيْتُمْ أَمْرِي. گر صبر کنی ز غوره حلوا سازی. ٥
- ٤ خَيْرُ الْكَلَامِ ما قَلَّ وَ دَلَّ. نمک خورد و نمکدان شکست. ٣
- ٥ أَلْصَبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ. از دل برود هر آنکه از دیده رود. ٢
- ٦ الْخَيْرُ فِي ما وَقَعَ. بَرَدَ كَشْتِي أَنْجا كه خواهد خدای وگر جامه بر تن دَرَدَ ناخدای ١

١- تَشْتَهِي: می خواهد، میل دارد

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

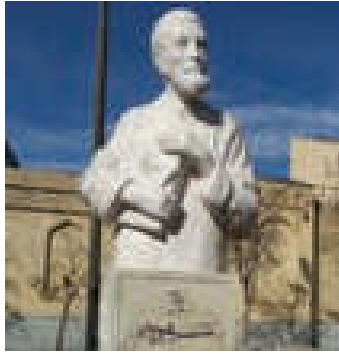
التَّمْرِينُ الثَّالِثُ: أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ حَسَبَ الصُّورِ.

في أَيِّ بِلَادٍ تَقَعُ هَذِهِ الْأَهْرَامُ؟
تقع هذه الاهرام في مصر

بِمَ يَذْهَبُ الطُّلَابُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟
يذهبون الى المدرسه بحافله المدرسه

لِمَنْ هَذَا التَّمِثَالُ؟
هذا التمثال لخيام

كَيْفَ الْجَوُّ فِي أَرْدَبِيلَ فِي الشِّتَاءِ؟
الجو بارد في اردبيل في الشتا

مَاذَا تُشَاهِدُ فَوْقَ النَّهْرِ؟
اشاهد بيت فوق النهر

هَلْ تُشَاهِدُ وَجْهًا فِي الصُّورَةِ؟
نعم

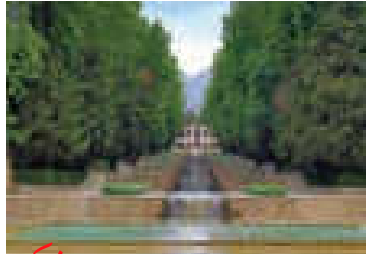
التَّمْرِينُ الرَّابِعُ: أ: عَيْنِ التَّرْجَمَةِ الصَّحِيحَةِ حَسَبَ قَوَاعِدِ الْمَعْرِفَةِ وَ النَّكْرَةِ.

۱- سَمِعْتُ صَوْتًا عَجِيبًا.	صدای عجیبی را شنیدم ✓	صدای عجیب را شنیدم.
۲- وَصَلْتُ إِلَى الْقَرْيَةِ.	به روستایی رسیدم.	به روستا رسیدم. ✓
۳- نَظَرْتُ إِلَى الْمَاضِي	نگاهی به گذشته ✓	نگاه به گذشته
۴- الْعِبَادُ الصَّالِحُونَ	بندگانِ درستکار	بندگانِ درستکار ✓
۵- السَّوَارُ الْعَتِيقُ	دستبندِ کهنه ✓	دستبندی کهنه
۶- التَّارِيخُ الذَّهَبِيُّ	تاریخی زرین	تاریخ زرین ✓

ب: تَرَجِمِ الْجُمْلَةَ التَّالِيَةَ حَسَبَ قَوَاعِدِ الْمَعْرِفَةِ وَ النَّكْرَةِ، ثُمَّ عَيْنِ الْمَعْرِفَةِ وَ النَّكْرَةِ فِي مَا أُشِيرَ إِلَيْهِ بِخَطِّ.

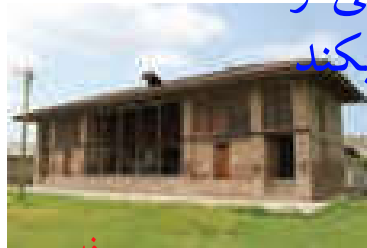

سَجَلَتْ مُنْظَمَةُ الْيُونِسْكَو مَسْجِدَ الْإِمَامِ وَ قُبَّةَ قَابُوسٍ فِي قَائِمَةِ التَّرَاثِ الْعَالَمِيِّ^۱.
سازمان یونسکو مسجد امام و گنبد کاووس را در لیست میراث جهانی ثبت کرد

قَبْرُ كُورُشٍ يَجْذِبُ سَيَّاحًا مِنْ دَوْلِ الْعَالَمِ. حَدِيقَةُ شَاهَزَادَةِ قُرْبِ كِرْمَانِ جَنَّةٌ فِي الصَّحْرَاءِ.^{نكره}

مقبره کوروش گردشگرانی از
کشورهای دنیا را جذب میکند
باغ شاهزاده نزیك کرمان
باغی در صحرا است

مَعْبَدُ كَرْدْكُلَا فِي مَحَافِظَةِ مَازَنْدَرَانِ أَحَدُ الْآثَارِ الْقَدِيمَةِ.^{معرفة}

معبد کردکلا در استان مازندران یکی از آثار قدیمی است

۱- قَائِمَةُ التَّرَاثِ الْعَالَمِيِّ: لِيَسْتَمِرَّ مِيرَاثُ جِهَانِي

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

التَّمْرِينُ الخَامِسُ: عَيِّنِ الكَلِمَةَ الصَّحِيحَةَ حَسَبَ الفِعْلِ المَاضِي.

الفِعْلُ المَاضِي	الفِعْلُ المَاضِي	فِعْلُ الأَمْرِ	المَصْدَرُ	إِسْمُ الفَاعِلِ
وَأَفَقَ	يُؤَافِقُ ✓	وَأَفِقُ ✓	التَّوْفِيقُ □	المُؤَافِقُ ✓
	يُؤَفِّقُ □	وَفَّقُ □	المُؤَافِقَةُ ✓	المُؤَفِّقُ □
تَقَرَّبَ	يُقَرِّبُ □	قَرَّبَ □	التَّقَرُّبُ ✓	المُقَرَّبُ □
	يَتَقَرَّبُ ✓	تَقَرَّبَ ✓	التَّقْرِيبُ □	المُتَقَرَّبُ ✓
تَعَارَفَ	يَتَعَرَّفُ □	تَعَارَفَ ✓	المُعَارَفَةُ □	المُتَعَارَفُ ✓
	يَتَعَارَفُ ✓	إِعْرِفُ □	التَّعَارُفُ ✓	المُعَرِّفُ □
إِسْتَعَلَّ	يَسْتَعِلُّ □	إِسْتَعَلَّ ✓	الإِسْتِغَالُ □	المُسْتَعِلُّ ✓
	يَسْتَعِلُّ ✓	إِنشِغَلُ □	الإِسْتِغَالُ ✓	المُنشِغَلُ □
إِنْفَتَحَ	يَفْتَتِحُ □	إِنْفَتَحَ ✓	الإِسْتِفْتَاحُ □	المُتَفَتِّحُ □
	يَنْفَتِحُ ✓	تَفَتَّحَ □	الإِنْفِيتَاحُ ✓	المُنْفَتِّحُ ✓
إِسْتَرْجَعَ	يَسْتَرْجِعُ ✓	إِسْتَرْجِعُ ✓	الإِرْتِجَاعُ □	المُسْتَرْجِعُ ✓
	يَرْتَجِعُ □	رَاجِعُ □	الإِسْتِرْجَاعُ ✓	المُرْجِعُ □
نَزَلَ	يُنزِلُ □	إِنزِلُ □	النُّزولُ □	المُنزِلُ ✓
	يُنزِلُ ✓	نَزَلُ ✓	التَّنْزِيلُ ✓	النَّازِلُ □
أَكْرَمَ	يُكْرِمُ ✓	أَكْرِمُ ✓	الإِكْرَامُ ✓	الأَكْرَمُ □
	يُكْرِمُ □	كْرَمُ □	التَّكْرِيمُ □	المُكْرِمُ ✓

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

الْتَمَرِينُ السَّادِسُ: تَرْجِمِ الْآيَاتِ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.

۱- ﴿... فَاصْبِرُوا حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا...﴾ الأعراف: ۸۷ (فِعْلَ الْأَمْرِ)

صبر کنید تا خداوند میان ما داوری کند

۲- ﴿... يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا كَلَامَ اللَّهِ...﴾ الأفتح: ۱۵ (الْمُضَافَ إِلَيْهِ)

میخواهند سخن خدا را تغییر دهند

۳- ﴿... مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ...﴾ المائدة: ۶ (الْفَاعِلَ)

خداوند نمیخواهد شما را در وضعیت بحرانی قرار دهد

۴- ﴿... لِكَيْلَا تَحْزَنُوا عَلَى مَا فَاتَكُمْ...﴾ آل عمران: ۱۵۳ (الْفِعْلَ الْمَاضِي)

برای اینکه دیگر برای از دست رفتن چیزی ناراحت نشوید

۵- ﴿لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ...﴾ آل عمران: ۹۲ (الْفِعْلَ الْمُضَارِعَ)

به نیکی دست نخواهید یافت مگر زمانی که از آنچه دوست میدارید انفاق کنید

۱- حَرَجٌ: حالت بحرانی ۲- لِكَيْلَا: لِكَيْ+لا ۳- فَاتٌ: از دست رفت ۴- لَنْ تَنَالُوا: دست نخواهید یافت

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

